

«Азамат. Қайраткер. Қаламгер»

«Ақиқат алдында ары таза, жаны жайсаң Жарасбай Сүлейменов қаламгерлік қабілетімен, көркемдік ойлау шеберлігімен, ел жайлы, қоғам жайлы салиқалы ой өрбітетіндігімен де мәлім. «Жақсының жүрген жері - абат» дегендей, оның берекелі, көркем істері, көкейкесті ойлары сан алуан қоғамдық қызметінде жарқын көрініс тауып отырады».

Негимов С.

«1949 жылдың 9 шілдесінде Солтүстік Қазақстан облысының Шал ақын (бұрынғы Сергеев) ауданына қарасты Балуан ауылында дүниеге келді. Еңбек жолын өзінің туған ауылында шопан, тракторшы болып бастаған ол Солтүстік Қазақстан облыстық «Ленин туы» (қазіргі «Солтүстік Қазақстан») газетінде кіші әдеби қызметкер, әдеби қызметкер, тілші, бөлім меңгерушісі міндеттерін атқарды. 1987-2003 жылдар аралығында «Қазақстан теледидары мен радиосы корпорациясы» жүйесінде, «Азаттық» радиосында қызмет істеді. Солтүстік Қазақстан облыстық радиосы бас редакторының орынбасары, бас редакторы, Қазақ радиосының Солтүстік Қазақстан облысы бойынша меншікті тілшісі, Солтүстік Қазақстан облыстық телерадиокомпаниясының ақпараттар бағдарламасының жетекшісі, бас редакторы, директордың орынбасары қызметтерін атқарды.

2003 жылдың мамыр айында «Солтүстік Қазақстан облыстық «Солтүстік Қазақстан» газеті мемлекеттік коммуналдық кәсіпорынының» директоры - бас редакторы болып тағайындалды. 2007 жылғы 18 тамызда «Нұр Отан» халықтық демократиялық партиясының тізімі бойынша Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты болып

сайланды. 2012 жылдың сәуір айынан 2014 жылдың сәуір айына дейін «Егемен Қазақстан» газеті бас редакторының орынбасары болды. 2007 жылдан «Мағжан» әдеби-көркем, қоғамдық-саяси журналының бас редакторы. 2014 жылдан Қазақстан Жазушылар одағы Солтүстік Қазақстан облыстық филиалының директоры, «Қызылжар-Ақпарат» ЖШС-нің директоры болды.

«Көмескі із», «Еменнің иір бұтағы», «Сөнбейтін шырақ», «Далабесік», «Шынның жүзі», «Өмір - өзен» кітаптарының авторы. Сондай-ақ, ол Мағжан Жұмабаев, Қожаберген Толыбайұлы, Сары батыр, Шал ақын, Есләм Зікібаев, Иван Шухов сынды тұлғалардың өмірі мен шығармашылығы жайында баяндайтын оннан астам кітап құрастырып, оқырманға ұсынды. Сонымен қоса, қоғам қайраткері еліміздің және облысымыздың тарихы туралы 30-ға жуық басылымдардың авторы.

«Құрмет», «Достық» ордендерімен, бірнеше медальдармен марапатталған, Солтүстік Қазақстан облысының құрметті азаматы, Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі, Қазақстан Журналистер одағы сыйлығының лауреаты, Қазақстанның құрметті журналисі, Халықаралық «Алаш» сыйлығының иегері, М.Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университетінің Құрметті профессоры.

2024 жылы маусымның 24 жұлдызында М. Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан университетінде журналист, жазушы, қоғам қайраткері, М.Қозыбаев атындағы СҚУ-дің Құрметті профессоры Жарасбай Қабдоллаұлы Сүлейменовтің мерейлі 75 жасына арналған «Журналист. Қайраткер. Қаламгер» атты дөңгелек үстел өтті.

Кітапхана қызметкерлері Ж. Сүлейменовтің шығармашылығына арналған «Азамат. Қайраткер. Қаламгер.» атты кітап көрмесін ұсынды.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

- Ахметжанова Г.Б. Алаш көсемдерінің өсиет - өнегесі: оқу құралы / Г.Б. Ахметжанова, З.С.Тайшыбай. - Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚУ, 2021.-186 б.
1. Бейнбриж Ж. Медиа және журналистика: теория мен практикаға жаңа көзқарас / Ж.Бейнбриж, Н.Гок, Л.Тайнан.- 3-басылым. - Алматы: «Ұлттық аударма бюросы» қоғамдық қоры, 2019.-592 б.
  2. Бекниязов Т.Журналистің шығармашылық шеберлігі: оқу құралы / Т.Бекниязов. - Алматы: Қазақ университеті, 2004.-174 б.
  3. Бижан Ж. Журналист шығармашылығындағы жаңа инновациялық технологиялар: оқу құралы / Ж.Бижан. - Астана: Фолиант, 2013. - 208 б.
  4. Бимаканова З.Ш. Қазақ жастары мерзімді баспасөзі: шығу тарихы мен деректік мәліметтері (XX ғасырдың басы-1960 жж.): монография. - Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚУ, 2022.-226 б.
  5. Гороховский А. Фактчекинг журналистика зерттеуінің тренді; мүмкіндігі мен болашағы. Практикалық оқулық/ А.Гороховский. - Алматы: «Дом печати», 2017. -105 б.
  6. Дауылпаз баба Қожаберген жырау. Тарихи - танымдық жинақ / Құраст. А.Тасболатов, Ж.Сүлейменов. - Астана: Фолиант, 2014.- 376 б.
  7. Дәуір - Дастан. Облыстық «Солтүстік Қазақстан» газетіне 85 жыл./ Ред. Ж. Сүлейменов.- Петропавл, 2005. - 316 б.
  8. Джонес Д.Сандық журналистика: оқулық / Д.Джонес.-Алматы: Times, 2014.-280 б.
  9. Есенбекова Ұ.М. Тележурналистика: телехабар жасау технологиясы: «Журналистика» мамандығына арналған оқулық /Ұ.М.Есенбекова. - Алматы: ЖШС РПБК «Дәуір», 2011. - 220 б.
  10. Ж.Жарнама негіздері: оқу құралы / Ж.Бекболатұлы.-Алматы: Экономика, 2009.-160 б.
  11. Жақсылықбаева Р.С. Публицистің шығармашылық шеберханасы: оқу құралы / Р.Жақсылықбаева. - Алматы: Қазақ университеті, 2009.-172 б.
  12. Жақып Б.Публицистикалық шығармашылық негіздері: оқу құралы / Б.Жақып. - Алматы: Қазақ университеті,2007.- 486 б.
  13. Жақып М.Қ. Мерзімді баспасөзде патшалық ресейдің қазақ даласында жүргізген көші-қон саясатының жазылуы (1867-1917 жылдар): монография / М.Қ.Жақып. - Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚУ, 2022.-300 б.
  14. Жантеміров А. Қызылжар өңірінің өшпес шежіресі / А.Жантеміров. – Петропавл: Полиграфия, 2010. -152 б.

15. Жауынан бір қайтпаған Сары,Сүйір.Тарихи-танымдық жинақ / Құраст.Ж.Сүлейменов.-Алматы: «Асыл кітап»баспасы, 2014.-132 б.
16. Зарқын Тайшыбай әлемі: Тарих.Тұлға.Тағылым.Тарихи-танымдық басылым.-Қарағанды: «Болашақ-Баспа» РББ, 2012.-124 б.
17. Зікібаев Е. Өмір – бәйге. Өлеңдер, толғаулар, поэмалар / Е.Зікібаев. - Астана: Фолиант, 2007. - 248 б.
18. Қазақ журналистикасы. 3 томдық. 1-т.: Қазақ баспасөзі / Жалпы ред.басқ. Н.О. Омашев.-Алматы: «Таймас» баспа үйі, 2008. - 352 б.
19. Қазақ журналистикасы.3 томдық.2-т.: Қазақ теледидары / Жалпы ред.басқ. Н.О.Омашев.-Алматы: «Таймас» баспа үйі, 2008. -352 б.
20. Қазақ журналистикасы.3 томдық. 3-т.: Қазақ радиосы / Жалпы ред.басқ. Н.О.Омашев. - Алматы: «Таймас» баспа үйі, 2008. - 352 б.
21. Қазақстан журналистерінің тәжірибесінен: Тәжірибелік нұсқаулық / Ауд. Ш.Әлжанова.- Алматы, 2008.- 434 б
22. Қарашаңырақ. Естеліктер мен мақалалар жинағы / Құраст. Ж.Сүлейменов. - Қарағанды: «Литера» ЖШС, 2015.- 296 б.
23. Қозыбаев С.Әлем баспасөзі тарихынан: оқу құралы / С.Қозыбаев, А.Рамазанова, Қ.Аллаберген. - Алматы: Санат, 1998.-256 б.
24. Құсайынов З. «Жылдар жылнамасы» / З.Құсайынов.- Петропавл: «Фабрика рекламы ЕСБ» ЖШС баспасы, 2017. - 560 б.
25. Қызылжар елі – Жемчужина Севера / Ред. Б.Аяған, Ж.Сүлейменов, Т.Мансуров.-Алматы: Қазақ энциклопедиясы, 2007.- 496 б.
26. Мағжан Жұмабаев. Өлеңдері, прозасы және әдеби зерттеулер / Құраст. Ж. Сүлейменов. - Петропавл, 2006. - 428 б.
27. Манаш Қозыбаев. Энциклопедия. / Бас ред. С.Өмірбаев., автор - құраст. Т.Шаңбай, А. Ибраева.- Петропавл, 2017.-712 б.
28. Мәлікова С.З. Солтүстік Қазақтан облысы: тарих және тағылым: ғылыми басылым / З.С. Мәлікова, А.Ғ.Ибраева, З.С.Тайшыбай.- Петропавл: Полиграфия, 2016. -288 б.
29. МәмесейітТ. Баспа ісінің мәселелері: оқу құралы / Т.Мәмесейіт. - Алматы: TechSmith, 2021. - 256 б.
30. Мәңгілік елдің жыршысы: Тарихи-танымдық жинақ / Құраст. Журналист - жазушы Ж.Сүлейменов, Ә. Амангелді. - Алматы: «Зерде»баспасы, 2014.- 472 б.
31. Медиасауаттылық: көмекші оқу құралы / ред.Ж.С.Таласпаева.-Петропавл: Газетный двор, 2020.-87 б.
32. Момынова Б.Газет лексикасы: жүйесі мен құрылымы /Б.Момынова. - Алматы: Арыс, 2003.-228 б.

33. Нұртазина Р.Ә. Жаһандану жағдайындағы қазіргі бұқаралық коммуникациялар: оқу құралы / Р.Ә.Нұртазина.- Алматы: Бастау, 2006.-224 б.
34. Нұртазина Р. Қазақстан Республикасы: БАҚ және саясат: оқу құралы / Р.Ә.Нұртазина.-Алматы: Бастау, 2014.-320 б.
35. Омашев Н.Радиожурналистиканың негіздері. Оқулық / Н.Омашев.-Алматы, 2015.-356 б.
36. Ошанова О.Ж. Журналистің сөйлеу мәдениеті: Оқу құралы.-Алматы: Қазақ университеті, 2008. -152 б.
37. Руханиятқа жанашыр азамат. / Құраст.: журналист-жазушы Ә. Амангелді және жазушы Ж.Сүлейменов. - Алматы: «Зерде» баспасы, 2017.-284 б.
38. Саурбаева А.Ж.Цифрлық журналистика: оқу құралы / А.Ж.Саурбаева, Д.О.Байғожина.-Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚУ, 2023.-109 б.
39. Сердәлі Б.Мерзімді баспасөз дизайны. оқу құралы / Б.Сердәлі. -Астана: Фолиант, 2015.-128 б.
40. Сұлтанбаева Г.С. Интеллектуалды әлеуеттен – интеллектуалды ұлтқа. Ұжымдық монография/ Г.С.Сұлтанбаева, А.Т.Құлсариева, Ж.А.Жұмашова. -Алматы: ИП Волкова Н.А., 2012.- 216 б.
41. Сүгірбаев Т.Қызылжар өңірінің зиялы қауымы / Т.А.Сүгірбаев -Петропавл, 2010.-384 б.
42. Сүлейменов Ж.Көмескі із / Ж.Сүлейменов.- Петропавл: «Полиграфия» АҚ, 2006.-2014 б.
43. Сүлейменов Ж.Сәулелі ғұмыр / Ж.Сүлейменов. -Алматы: «Асыл кітап» баспасы, 2021.-554 б.
44. Тайшыбай З.С. Журналистиканың құқықтық негіздері: әдістемелік оқу құралы. - Петропавл: Манаш Қозыбаев атындағы СҚМУ баспасы, 2008.- 312 б.
45. Тайшыбай З.С. Қазақ журналистикасының тарихы: 5В050400 «Журналистика» мамандығының студенттері үшін оқу-әдістемелік құралы / З.С. Тайшыбай, Ә.Ж. Сәуірбаева. - Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚМУ, 2017.- 96 б.
46. Тайшыбай З.С. Қазақстанның солтүстігіндегі қазақ газеттерінің тарихынан: оқу құралы.- Петропавл: М. Қозыбаев атындағы СҚМУ, 2013.- 174 б.
47. Тайшыбай З.С.Қазақ баспасөзінің тарихынан:оқу құралы / З.С.Тайшыбай, Г.Б.Ахметжанова.-Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚУ,2024.-181 б.
48. Төлешева Г.Қ. Алаш және теріскей. оқу-әдістемелік құрал / Г.Қ.Төлешева. - Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚУ, 2022.- 86 б.
49. Төлешева Г.Қ. Журналистің моральдық - этикалық жауапкершілігі: оқу-әдістемелік құрал / Г.Қ. Төлешева.- Петропавл: М. Қозыбаев атындағы СҚУ, 2022.-72 б.
50. Төлешева Г.Қ. Кәсіби-шығармашылық практикум: оқу-әдістемелік құрал / Г.Қ. Төлешева. -Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚУ, 2024.- 99 б.

51. Тілеубай Т. Цифрлық жолайрық: Қазақстан газеттерінің бүгіні мен ертеңі / Т.Тілеубай. -Алматы: «Мазмұндама» қоғамдық қоры, 2022.-204 б.
52. Хиллиард Л.Р. Телевизия, радио және жаңа медиаға мәтін жазу / Л.Р.Хиллиард.-Алматы: «Ұлттық аударма бюросы» қоғамдық қоры, 2020.-528 б.
53. Шайкенова А.Ж. Әлем әдебиеті және журналистика. «Журналистика» мамандығының көптілді топтарына арналған оқу-әдістемелік құрал / А.Ж.Шайкенова, Е.Е.Оразов. - Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚУ, 2020.- 90 б.
54. Шайкенова А.Ж.Медиа және ақпараттық сауаттылық: оқу құралы / А.Ж. Шайкенова. - Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚУ, 2023.-112 б.
55. Шайкенова А.Ж.Медиабілім беру және медиасауаттылық: «Журналистика» мамандығының магистранттары мен студенттеріне арналған оқу құралы / А.Ж.Шайкенова. - Петропавл: М.Қозыбаев атындағы СҚМУ, 2019.- 92 б.
56. Шал ақын: Өлеңдері және әдеби зерттеулер / Құраст.Ж.Сүлейменов.-Алматы: «Асыл кітап» баспасы, 2008.-224 б.
57. Шындалиева М.Журналистикадағы менеджмент пен маркетинг: оқулық / М.Шындалиева. - Алматы: Эверо, 2017.- 464 б.
58. Ыбырайым Ә.О. Редакциялаудың теориялық негіздері. Оқу құралы / Ә.О.Ыбырайым. - Алматы: Техно Эрудит, 2018.-208 б.